

Sag T-383/00

Beamglow Ltd mod Europa-Parlamentet m.fl.

»Fællesskabets erstatningsansvar uden for kontraktforhold — EF's importordning for bananer uforenelig med Verdenshandelsorganisationens regler (WTO) — Amerikas Forenede Staters indførelse af gengældelsesforanstaltninger i form af en tillægstold på importen fra Fællesskabet i henhold til en tilladelse fra WTO — afgørelse fra WTO's Tvistbilæggesinstans — juridiske virkninger — Fællesskabets ansvar, når dets organer ikke har begået ulovligheder — årsagsforbindelse — unormalt og særligt tab«

Retten dom (Store Afdeling) af 14. december 2005 . . . . . II - 5465

Sammendrag af dom

1. *Erstatningsøgsmål — genstand — erstatning for det tab, der følger af en tillægstold på importen fra Fællesskabet i henhold til en tilladelse fra Verdenshandelsorganisationen — EF's importordning for bananer uforenelig med WTO's regler — sag mod Europa-Parlamentet — afvisning*
(EF-traktaten, art. 43, stk. 2, tredje afsnit (efter ændring nu art. 37, stk. 2, tredje afsnit, EF); Rådets forordning nr. 1637/98; Kommissionens forordning nr. 2362/98)

2. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af en retsregel, som har til formål at tillægge borgerne rettigheder — institution, som ikke råder over et skøn — tilstrækkeligt, at der er begået en overtrædelse af fællesskabsretten (Art. 288, stk. 2, EF)*
3. *Erstatningssøgsmaal — Verdenshandelsorganisationen — ikke muligt at anfægte gyldigheden af en fællesskabsretsakt under henvisning til WTO-aftalerne — undtagelser — fællesskabsretsakt, der har til formål at sikre dens opfyldelse, eller når den udtrykkeligt og præcist henviser dertil — EF's importordning for bananer — uforenelighed med WTO's regler konstateret af WTO's Tvistbilægelsesinstans — domstolskontrol af ordningens forenelighed i relation til WTO-reglerne — ikke omfattet (Art. 288, stk. 2, EF; Rådets forordning nr. 404/93 og nr. 1637/98; Kommissionens forordning nr. 2362/98)*
4. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — manglende retsstridig adfærd fra fællesskabsinstitutionerne — reelt tab, årsagsforbindelse samt et unormalt og særligt tab — kumulativ karakter (Art. 288, stk. 2, EF)*
5. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — opretholdelse af en EF-importordning for bananer, der er uforenelig med WTO-aftalerne — tab, der følger af en gengældelsesforanstaltning indført af de amerikanske myndigheder — årsagsforbindelse (Art. 288, stk. 2, EF)*
6. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — manglende retsstridig adfærd fra fællesskabsinstitutionerne — tab, der følger af uforeneligheden af EF's importordning for bananer med WTO-aftalerne — unormalt tab — foreligger ikke — Fællesskabets ansvar — ikke omfattet (Art. 288, stk. 2, EF)*

1. En sag anlagt mod Europa-Parlamentet med påstand om erstatning for det tab, som angiveligt er indtrådt som følge af den af Amerikas Forenede Stater ind-

førte tillægstold på en erhvervsdrivendes import, som blev godkendt af Verdenshandelsorganisationens (WTO) Tvistbilægelsesinstans (DSB), som følge af en

konstatering af, at Fællesskabets importordning for bananer er uforenelig med WTO-aftalerne, skal afvises.

være uforenelige med WTO-aftalerne, og den omstændighed, at EF's importordning angiveligt ikke blev bragt i overensstemmelse, må anses for alene at henhøre under Rådets og Kommissionens kompetence.

Sagsøgeren kan således med rette indgive søgsmålet mod Fællesskabet, repræsenteret ved Kommissionen og Rådet, så snart Kommissionen — i overensstemmelse med forskrifterne i traktatens artikel 43, stk. 2, tredje afsnit (efter ændring nu artikel 37 EF) — har foreslået og Rådet har vedtaget de fællesskabsbestemmelser på landbrugsområdet, hvis ulovlighed er årsagen til det påståede tab. Denne bestemmelse tillægger ikke Parlamentet nogen beslutningskompetence på området og giver det kun mulighed for at intervenere som rådgivende organ under proceduren for Rådets vedtagelse af forordninger, direktiver og beslutninger vedrørende den fælles landbrugspolitik.

(jf. præmis 69, 70 og 73-75)

2. Fællesskabets erstatningsansvar uden for kontraktforhold for dets organers ulovlige adfærd efter artikel 288, stk. 2, EF forudsætter, at en række betingelser er opfyldt, nemlig at den adfærd, der lægges institutionerne til last, er retsstridig, at der foreligger et virkeligt tab, og at der er årsagssammenhæng mellem denne adfærd og det påståede tab. Så snart en af disse betingelser ikke er opfyldt, må sagsøgte frifindes i det hele, uden at det er nødvendigt at undersøge, om de øvrige betingelser er opfyldt.

Det fremgår derfor ikke, at Parlamentet har kunnet bidrage til at udløse det ansvar uden for kontraktforhold, som Fællesskabet kan ifalde på grund af den konstaterede uforenelighed, da både vedtagelsen af forordning nr. 1637/98 om ændring af forordning nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer og af forordning nr. 2362/98 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 404/93, som af DSB blev anset for at

For så vidt angår den første betingelse kræver den ulovlige adfærd, der bebrejdes en fællesskabsinstitution, at tilside-sættelsen af en retsregel er tilstrækkelig kvalificeret, og at reglen har til formål at tillægge borgerne rettigheder. Det afgørende kriterium for, om dette krav er opfyldt, er, om den pågældende fælles-

skabsinstitution åbenbart og groft har overskredet grænserne for sine skønsbeføjelser. Såfremt den pågældende institution råder over et stærkt begrænset eller intet skøn, kan selve den omstændighed, at der er begået en overtrædelse af fællesskabsretten, være tilstrækkelig til at bevise, at der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse.

(jf. præmis 95-99)

3. Verdenshandelsorganisationens (WTO) aftaler udgør efter deres art og opbygning i princippet ikke regler, med hensyn til hvilke Fællesskabets retsinstanser kontrollerer lovligheden af fællesskabsinstitutionernes adfærd.

Det følger heraf, at institutionernes eventuelle tilsidesættelse af WTO's regler i princippet ikke kan pådrage Fællesskabet ansvar uden for kontraktforhold.

Kun såfremt Fællesskabet har ønsket at opfylde en særlig inden for rammerne af WTO påtågen forpligtelse, eller når den pågældende fællesskabsretsakt udtryk-

keligt henviser til visse bestemmelser i WTO-aftalerne, tilkommer det Fællesskabets retsinstanser at prøve lovligheden af fællesskabsinstitutionernes adfærd efter WTO-bestemmelserne.

Men selv om der foreligger en afgørelse fra WTO's Tvistbilæggesinstans, der fastslår, at ordningen for indførsel af bananer til Fællesskabet, som indført ved forordning nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer og senere ændret ved forordning nr. 1637/98 og nr. 2362/98, er uforenelig med WTO-reglerne, finder ingen af disse to undtagelser anvendelse på en måde, der gør det muligt for Fællesskabets retsinstanser at kontrollere lovligheden af de pågældende fællesskabsbestemmelser under hensyn til WTO's regler.

Udløbet af den frist, der af WTO blev fastlagt for Fællesskabet til at bringe en uforenelig foranstaltning i overensstemmelse med WTO-reglerne, og WTO's tilladelse til den krænkede medlemsstat at vedtage indrømmelser eller suspen-

dere indrømmelser, er i denne forbindelse irrelevant.

(jf. præmis 127, 130-132 og 142)

4. I det tilfælde, hvor en skade affødes af en adfærd fra fællesskabsinstitutionernes side, hvis ulovlighed ikke er godtgjort, kan Fællesskabet kun ifalde ansvar uden for kontraktforhold, såfremt betingelserne om, at det hævdede tab skal foreligge, om årsagssammenhæng mellem tabet og den handling, der lægges Fællesskabets institutioner til last, samt om tabets usædvanlige og særlige karakter, er opfyldt samtidigt.

(jf. præmis 174)

5. De retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, og som artikel 288, stk. 2, EF henviser til, kan ikke påberåbes til støtte for, at der foreligger en forpligtelse påhvilende Fællesskabet til at genoprette enhver, nok så fjern, skadelig følge af dets organers adfærd. Betingelsen vedrørende årsagsforbindelse, som kræves efter denne bestemmelse, forudsætter, at der er en direkte årsagsforbindelse mellem fællesskabsinstitutionernes adfærd og tabet.

I den forbindelse foreligger der en sådan direkte forbindelse mellem dels Rådets og Kommissionens opretholdelse af en importordning for bananer, der er uforenelig med Verdenshandelsorganisationens (WTO) aftaler, dels det af en erhvervsdrivende lidt tab som følge af indførelsen af en amerikansk tillægstold, som rammer den erhvervsdrivendes produkter. Amerikas Forenede Staters ensidige beslutning om at indføre denne told kan ikke bryde denne årsagsforbindelse. De pågældende institutioners adfærd har nødvendigvis ført til, at de amerikanske myndigheder vedtog gengældelsesforanstaltningen under overholdelse af WTO's tvistbilægelsesordning, accepteret af Fællesskabet, således at denne adfærd skal betragtes som den afgørende årsag til tabet.

(jf. præmis 192, 193, 198-200 og 204)

6. Hvad angår de skader, som erhvervsdrivende kan lide på grund af fællesskabsinstitutionernes handlinger, er et tab usædvanligt, dels når det overskrider grænserne for, hvilke risici der knytter sig til økonomisk virksomhed inden for det pågældende område, dels særligt når det rammer en særlig kategori af erhvervsdrivende uforholdsmæssigt hårdt i forhold til andre erhvervsdrivende.

Det er i denne sag ikke blevet godtgjort, at erhvervsdrivende, som sælger sammenfoldelige kartonæsker på det amerikanske marked, på grund af uforeneligheden af Fællesskabets importordning for bananer med Verdenshandelsorganisationens (WTO) aftaler, som førte til de amerikanske myndigheders tilbagetrækning af toldindrømmelser over for Fællesskabet, har lidt et tab, der overskrider grænserne for de risici, der knytter sig til sagsøgerens eksportvirksomhed. En eventuel suspension af toldindrømmelser — en foranstaltning, som er fastsat i WTO-aftalerne — er en af de omskiftelser, der er indbygget i det nuværende internationale handelssystem. Følgelig skal denne omskiftelse nødvendigvis

bæres af enhver erhvervsdrivende, som beslutter at sælge sine produkter på et WTO-medlems marked.

Det følger heraf, at påstanden om det af nævnte erhvervsdrivende lidte tab, der er baseret på Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold, og som ikke kunne kvalificeres som usædvanligt, ikke kan tages til følge, da dets organer ikke har gjort sig skyldige i noget retsstridigt forhold.

(jf. præmis 208, 209, 211, 215 og 217)